

Rapport

Rapport over een klacht over de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Flevoland, thans de politiechef van de regionale eenheid Midden-Nederland.

Datum:

Rapportnummer: 2013/114

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het regionale politiekorps Flevoland disproportioneel heeft gehandeld door hem op 26 september 2011 middels inzet van een arrestatieteam te laten aanhouden.

Verzoeker klaagt er verder over dat politieambtenaren van het regionale politiekorps Flevoland disproportioneel hebben gehandeld door hem op 26 september 2011 tijdens het transport naar het politiebureau, geblinddoekt te vervoeren.

Feiten

Verzoeker heeft een langlopend conflict met de gemeente X. Verzoeker werd in dat kader ervan verdacht dat hij op 21 september 2011 dreigementen zou hebben geuit in de richting van de burgemeester en twee ambtenaren van de gemeente X. De officier van justitie verleende de politie toestemming om verzoeker buiten heterdaad aan te houden. Op 26 september 2011 werd verzoeker om 3:40 door leden van het AE-VAG team Flevoland wegens bedreiging thuis aangehouden. Vervolgens werd verzoeker geblinddoekt overgebracht naar het politiebureau in Almere.

Bevindingen

Ten aanzien van de inzet van een arrestatieteam

Standpunt van verzoeker

Verzoeker heeft na zijn aanhouding, via zijn advocaat, inzage gehad in zijn strafdossier. Volgens verzoeker was bijna alles wat daarin was verklaard vals. Om die reden heeft verzoeker tegenaangifte gedaan van het doen van valse aangifte.

Aan verzoeker werd tenlastegelegd dat hij de burgemeester Y en een gemeenteambtenaar Z dreigend de woorden had toegevoegd, dat hij zou schieten op die Y en/of Z en/of die Y en/of die Z ook dood zou schieten. Verzoeker is hier later door de politierechter van vrijgesproken. De tegenaangifte van verzoeker is geseponneerd wegens het ontbreken van een strafbaar feit.

Verzoeker stuurde een kopie van het proces-verbaal van verhoor van de heer Y die op 24 september 2011 tegen verzoeker aangifte had gedaan van bedreiging. Y verklaart hierin, voor zover van belang voor het onderzoek, het volgende:

"Ik hoorde Q zeggen dat (verzoeker) had gezegd dat het niet goed met hem ging en dat zijn bezittingen op 5 of 6 oktober 2011 verkocht worden en dat hij hierdoor niets meer te verliezen heeft. Vervolgens zou (verzoeker) hebben gezegd dat als hij een geweer zou

hebben, hij voor het gemeentehuis zou gaan zitten en zou gaan schieten op iedereen die uit het gemeentehuis zou komen. (...) Q gaf mij te kennen dat (verzoeker) vervolgens twee personen met name noemde, namelijk Z en Y. Deze twee personen zou hij ook dood schieten."

Standpunt van de korpsbeheerder

De korpsbeheerder deelde aan de Nationale ombudsman mee dat verzoeker op 26 september 2011 niet door een arrestatieteam maar door een AE-VAG team is aangehouden. Volgens de korpsbeheerder hangt de inzet van een AE-VAG team samen met feiten en omstandigheden die aan de orde waren bij de aanhouding van verzoeker.

De korpsbeheerder verstrekke tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman vertrouwelijk informatie die de basis had gevormd voor de beslissing om de aanhouding niet door politieambtenaren van de basispolitiezorg maar juist door het AE-VAG team te laten uitvoeren. Uit aanvullende informatie blijkt dat er gelet op de bedreigingen die verzoeker had geuit en waarvan aangifte was gedaan en het mogelijke bezit van een vuurwapen en bepaalde uitlatingen van verzoeker, werd besloten om verzoeker door het AE-VAG team te laten aanhouden.

Criteria voor de inzet van het AE-VAG team Flevoland

Inzetcriteria

Voor de inzet van het AE-VAG team Flevoland en Gooi- en Vechtstreek zijn de volgende inzetcriteria opgesteld:

"Bij de beoordeling van de aanvragen voor GBO/VAG-inzet worden de volgende criteria beschreven en beoordeeld;

Aanwezigheid van concrete dreiging;

Concreet vermoeden van aanwezigheid wapen/gevaarlijke hond;

Indicatie op gebruik onder B genoemd wapen/hond;

Betrouwbaarheid van getuige/informatiebron;

Antecedenten verdachte/betrokkenen;

Verloop eerdere aanhoudingen/ politie- interventies;

Psychische toestand van verdachte/betrokkenen;

Belangeninbreuk politie-interventie."

Aanvraagprocedure

"Het GBO/VAG is ondersteunend, d.w.z. inzet is altijd op verzoek van een basiseenheid, dan wel een rechercheteam. De aanvrager laat een GBO/VAG inzet vooraf toetsen of kan zich hieromtrent laten adviseren (24 uur per dag) door contact op te nemen met bovenstaand piketnummer. Na dit contact zal de groepscommandant GBO/VAG toestemming vragen aan de districts/divisieleiding of het MT-piket, die op haar beurt de korpsleiding in kennis zal stellen. Alle genoemde functionarissen worden in principe via de meldkamer gewaarschuwd. Indien mogelijk dient er een schriftelijke aanvraag- en toestemmingsformulier te worden ingevuld."

Aanvullend op het bovenstaande liet de sectiecommandant van het AE-VAG team Flevoland en Gooi- en Vechtstreek desgevraagd het volgende aan de Nationale ombudsman weten.

De groepscommandant ontvangt de aanvraag en spiegelt deze met de sectiecommandant (inspecteur). Hieruit volgt een advies naar de aanvrager. De sectiecommandant kan de casus spiegelen met de sectiecommandant van de AOE (het arrestatieteam). De aanvrager neemt het advies aan en legt zijn verzoek nogmaals voor aan een lid van het KMT (Korpsmanagementteam). Hier moet hij nogmaals zijn vraag beargumenteren. Het lid van het KMT neemt de beslissing over eventuele inzet AE-VAG / BPZ / AOE.

Toestemmingsprocedure in het geval van verzoeker

Volgens de huidige sectiecommandant van het AE-VAG team verliep in het geval van verzoeker de procedure m.b.t. tot de aanvraag om inzet van het AE-VAG team niet via de gebruikelijke weg. De aanvraag is besproken door de chef van de basiseenheid Zeewolde met de Districtsleiding in Almere. Volgens de sectiecommandant is tijdens dit overleg besloten om het AE-VAG team in te zetten. Daarbij heeft er geen spiegeling plaatsgevonden met de groeps- dan wel sectiecommandant van het AE-VAG team.

Beoordeling

Ten aanzien van de aanhouding door het AE-VAG team

1. Het vereiste van goede voorbereiding houdt in dat de overheid alle informatie die van belang is om een weloverwogen ingrijpende beslissing te nemen, verzamelt.

Dit betekent dat alvorens te beslissen over de inzet van een AE-VAG team bij een risicovolle aanhouding een zorgvuldige afweging dient plaats te vinden.

2. De Nationale ombudsman heeft vertrouwelijk kennis genomen van de informatie die aanleiding had gevormd voor de beslissing om de aanhouding niet door medewerkers van de basispolitiezorg maar juist door geweldspecialisten te laten uitvoeren. Op basis van

deze informatie is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie Flevoland in redelijkheid heeft besloten om de aanhouding van verzoeker niet door politieambtenaren van de basispolitiezorg te laten uitvoeren.

3. Uit de aangifte van G. blijkt dat verzoeker zou hebben gezegd dat als hij een geweer zou hebben, hij voor het gemeentehuis zou gaan zitten en zou gaan schieten op iedereen die uit het gemeentehuis zou komen. Verzoeker zou vervolgens twee personen met naam hebben genoemd en hebben gezegd dat hij deze ook dood zou schieten.

4. Hoewel verzoeker niet zou hebben gezegd dat hij een geweer had, liet hij zich wel in bedekte termen uit over wat hij zou doen als hij een geweer had. Het is bekend dat sommige mensen zich door een onmachtsituatie zo in het nauw gedreven kunnen voelen, dat zij in staat zijn om een wanhoopsdaad te begaan. In het geval van verzoeker acht de Nationale ombudsman, mede gelet op de vertrouwelijk verstrekte informatie, een dergelijk risico in dit geval aannemelijk. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman had dit de inzet van een AOE (arrestatieteam) kunnen rechtvaardigen, gelet op de ruimere criteria die sinds 2002 gelden voor die inzet (levensbedreigende omstandigheden, zie Achtergrond onder 1. en 2.).

5. De Nationale ombudsman merkt daarbij op dat voor de inzet van een arrestatieteam een zware procedure geldt. Zo dient daarvoor toestemming te worden verleend door de hoofdofficier van justitie of door een door hem daartoe gemandateerde officier van justitie. Voor de inzet van een VAG team gelden geen wettelijke procedurevoorschriften. Dit brengt het risico met zich mee dat een VAG team, wat ook een zwaar geweldsmiddel is, te lichtvaardig wordt ingezet. Feit is echter dat een VAG team minder goed getraind is dan een arrestatieteam, hetgeen tot gevolg kan hebben dat het optreden van een VAG-team feitelijk tot meer geweld kan leiden dan dat van een arrestatieteam. Teneinde een zorgvuldige afweging bij de inzet van een VAG team te waarborgen, waren in de politieregio's Flevoland en Gooi- en Vechtstreek interne procedurevoorschriften vastgesteld (zie hiervóór onder Bevindingen). In dit geval is niet in alle opzichten volgens deze interne voorschriften gehandeld. De aanvraag om inzet van het AE-VAG team is door de chef van de basiseenheid X besproken met de Districtsleiding in Almere. Volgens de sectiecommandant is tijdens dit overleg besloten om het AE-VAG team in te zetten. Daarbij heeft er geen spiegeling plaatsgevonden met de groeps- dan wel sectiecommandant van het AE-VAG team. De sectiecommandant van het AE-VAG team heeft geen contact gehad met de sectiecommandant van de AOE (het arrestatieteam).

6. Omdat een arrestatieteam (AOE) zowel door training als door uitrusting het best toegerust is om op professionele wijze met een minimum aan geweld een risicovolle aanhouding te doen, is raadpleging van de sectiecommandant van de AOE gewenst alvorens te beslissen over de inzet van een AE-VAG team. De Nationale ombudsman is van oordeel dat het verstandiger zou zijn geweest om de aanvraag voor de inzet van geweldspecialisten via de AOE-piketcommandant aan de hoofdofficier van justitie en de

korpsleiding voor te leggen. Wanneer er op dat niveau was besloten om geen toestemming te verlenen voor de inzet van het arrestatieteam dan was het AE-VAG team een alternatief geweest.

6. Door dit na te laten heeft de regionale politie eenheid Midden-Nederland gehandeld in strijd met het vereiste van goede voorbereiding.

De onderzochte gedraging van de regionale politie eenheid Midden-Nederland is op dit punt niet behoorlijk.

Bevindingen

Ten aanzien van het gebruik van de blinddoek

Standpunt van verzoeker

Verzoeker voelde zich, door de grove wijze waarop hij door een 'arrestatieteam' werd overvallen, gefouilleerd, geboeid en geblinddoekt afgevoerd naar het politiebureau in Almere, een zware crimineel.

Standpunt van de korpsbeheerder

Volgens de korpsbeheerder was in het voormalige politiekorps Flevoland intern beleid gemaakt op basis waarvan het AE-VAG team kon beslissen of een blinddoek kan worden gebruikt. De toestemming voor het gebruik moet (indien mogelijk) vooraf worden gevraagd aan de sectiecommandant van het AE-VAG team. Bij afwezigheid of directe noodzaak naar inzicht kan de groepscommandant dit bepalen. Afzonderlijke leden van het AE-VAG team doen dit niet.

In de volgende twee gevallen kan op grond van interne regels (die niet in een dienstvoorschrift zijn vastgelegd) door het AE-VAG team gebruik worden gemaakt van een blinddoek:

1. "Bij gewelddadige verdachten tijdens het vervoer naar plaats van voorgeleiding en/of insluiting. Het doel is om het gezichtsvermogen weg te nemen om zo het (eventuele) gewelddadige gedrag te verminderen. Reden blijft altijd om de geweldspiraal zo laag mogelijk te houden en om letsel en/of ongelukken tijdens het vervoer te voorkomen.

2. Gebruik kan ook plaatsvinden tijdens langere ritten naar plaats van voorgeleiding en/of insluiting, bij verdachten die de confrontatie in woorden zoeken met politieambtenaren. Gedrag waarbij bedreigingen geuit worden en waarbij de aangehouden verdachte op zoek is naar herkenning. Reden is onder meer dat leden van de aanhoudingseenheid (AE-VAG) dagelijks in uniform werken en met de aangehouden verdachte in contact kunnen komen."

De korpsbeheerder voegde hieraan toe dat de blinddoek mag worden gebruikt indien er sprake is van transport over lange afstanden in verband met het zitcomfort en veiligheid van de verdachte. De korpsbeheerder merkte in dat verband op dat verzoeker tijdens zijn transport was geblinddoekt om hem te verlossen van een zeer ongemakkelijke autorit met zijn gezicht tussen zijn knieën.

Beoordeling

Ten aanzien van het blinddoeken

1. Het blinddoeken van een persoon betekent een inbreuk op het recht op onaantastbaarheid van het menselijk lichaam, welk recht in artikel 11 van de Grondwet is neergelegd (zie Achtergrond, onder 3.1). Bij of krachtens de wet kunnen beperkingen op dit grondrecht worden gemaakt. Ten aanzien van personen aan wie rechtens de vrijheid is ontnomen, is in artikel 15, vierde lid van de Grondwet (zie Achtergrond, onder 3.2) meer in het algemeen bepaald dat zij kunnen worden beperkt in de uitoefening van hun grondrechten voor zover deze zich niet met de vrijheidsbeneming verdraagt. Ook in artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) is bepaald dat een inbreuk op ieders recht op respect voor zijn privé-

leven - waaronder mede wordt verstaan zijn lichamelijke integriteit - moet zijn voorzien bij wet (zie Achtergrond, onder 4.).

2. Aangaande het blinddoeken van verzoeker na zijn aanhouding overweegt de Nationale ombudsman als volgt. Artikel 15, vierde lid van de Grondwet opent de mogelijkheid om, bijvoorbeeld door het omdoen van een blinddoek, een inbreuk te maken op de lichamelijke integriteit van personen aan wie rechtens de vrijheid is ontnomen, zonder dat dit bij of krachtens formele wet is voorzien. Het artikellid clauseert deze mogelijkheid aldus: voor zover de uitoefening van het grondrecht zich niet met de vrijheidsontneming verdraagt. Artikel 8 EVRM vereist (ook) ten aanzien van rechtens van hun vrijheid beroofde personen wel uitdrukkelijk dat beperking van een grondrecht is voorzien in het nationale recht ("in accordance with the law"). Dit recht hoeft niet in een formele wet te zijn vastgelegd, maar moet wel toegankelijk en voorzienbaar zijn, aldus vaste jurisprudentie van het Europese Hof voor de rechten van de mens (rapport Nationale ombudsman 2003/353). Een

toegankelijke en voorzienbare regeling, waarin is uitgewerkt dat en onder welke omstandigheden politieambtenaren een persoon mogen blinddoeken, ontbreekt. Ook ten aanzien van personen aan wie rechtens de vrijheid is ontnomen, is een en ander niet in de Ambtsinstructie voor de politie geregeld. Dit tekort aan normering werkt willekeurige toepassing in de hand en is niet verenigbaar met de vereisten die in de jurisprudentie inzake artikel 8 EVRM worden gesteld aan de wettelijke basis van inbreuken op het recht op privéleven. Ook het blinddoeken van een persoon aan wie rechtens de vrijheid is ontnomen, ontbeert dus een deugdelijke wettelijke grondslag. Aangezien er situaties denkbaar zijn waarin het uit het oogpunt van beperking van het veiligheidsrisico wenselijk is dat een verdachte wordt geblinddoekt, oordeelde de Nationale ombudsman reeds in rapport 2003/353 en 2011/008 dat hij het noodzakelijk acht dat er een nadere bezinning plaatsvindt over de vraag hoe het gebruik van dwangmiddelen, zoals het omdoen van de blinddoek door een arrestatieteam van de politie, in overeenstemming met de Grondwet en internationaalrechtelijke verplichtingen wettelijk moet worden genormeerd. Dit heeft echter ook ondanks de vernieuwing van de Politiewet nog steeds niet geleid tot regelgeving op dit punt. De eerder door de Nationale ombudsman gedane aanbeveling is daarmee nog steeds niet opgevolgd. De Nationale ombudsman acht het zonder wettelijke grondslag blinddoeken van een verdachte dan ook in strijd met het recht op onaantastbaarheid van het lichaam. Los daarvan vindt de Nationale ombudsman het een zorgelijke ontwikkeling dat het hanteren van de blinddoek als werkwijze niet langer meer exclusief beperkt is tot het arrestatieteam maar nu ook al tot de uitrusting van het AE-VAG team Flevoland behoort en wordt gebruikt.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de politiechef van de regionale eenheid Midden-Nederland, is gegrond ten aanzien van de inzet van het AE-VAG team bij de aanhouding van verzoeker wegens schending van het vereiste van goede voorbereiding.

De klacht over de onderzochte gedraging van de politiechef van de regionale eenheid Midden-Nederland, is gegrond ten aanzien van het blinddoeken wegens schending van het behoorlijksvereiste dat grondrechten dienen te worden gerespecteerd, in dit geval het recht op onaantastbaarheid van het lichaam.

Slotbeschouwing

Tot mei 2002 kon de Aanhouding- en Ondersteuningseenheid (AOE), beter bekend als het arrestatieteam (AT), alléén worden ingezet indien er redelijkerwijs kon worden aangenomen dat er vuurwapengeweld tegen de politie of anderen dreigde. In de praktijk betekende dit dat het arrestatieteam in die periode alléén kon worden ingezet als de

persoon in kwestie vermoedelijk een vuurwapen bij zich had en dit tegen anderen dreigde te gebruiken of een persoon (planmatig) moest worden aangehouden van wie bekend was dat hij in het bezit kon zijn van een vuurwapen. Het inzetcriterium "vuurwapen-gevaarlijk" betekende in de praktijk dat het arrestatieteam niet mocht worden ingezet voor het beëindigen van gevaarlijke situaties waarin er geen sprake was van dreigend vuurwapengeweld. Voor de veiligheid van het politiepersoneel uit de basispolitiezorg was dit een ongewenste situatie. Het arrestatieteam trad in een aantal van die gevallen echter soms wel op. Ze deden dat dan formeel gezien niet als arrestatieteam maar als "collegiale bijstand" of als GBO (Groep Bijzondere Opdrachten) zonder specialistische AT bewapening, maar wel met de bijzondere vaardigheden en training. In deze periode kwamen in een aantal politieregio's zogenoemde VAG teams (Vaardigheden Aanhouding in Groepsverband) op die, qua gevaarbeheersing, het gat tussen de agent op straat en het arrestatieteam moesten opvullen. Een VAG team bestond doorgaans uit leden van een Aanhoudingseenheid (AE) die normaal gesproken alleen in ME (Mobiele Eenheid) verband opereerden. De bewapening en uitrusting van de VAG teams was echter niet (expliciet) vastgelegd in de Uitrustingsregeling politie 1994 en de Bewapeningsregeling politie. Dit betekent dat de leden van een VAG team alleen over de bewapening en uitrusting mogen beschikken die aan een executieve vuurwapendragende politieambtenaar van de basispolitiezorg is toegekend.

Om het gat tussen de Basispolitiezorg en de arrestatieteams op te kunnen vullen, werd in 2002 het inzetcriterium voor het arrestatieteam in het toenmalige artikel 8 Besluit Beheer Regionale Politiekorpsen (BBRP) aangepast en daarmee de mogelijkheid om het arrestatieteam te kunnen inzetten, verruimd. Sinds de verruiming van het inzetcriterium

kon het arrestatieteam dus niet alleen worden ingezet om vuurwapengevaarlijke verdachten aan te houden maar ook om gestoorde, onberekenbare of suïcidale personen (die voor omstanders en politieambtenaren uit de basis politiezorg een gevaar vormen) te overmeesteren. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een gijzeling onder bedreiging van een mes.

Ondanks de verruiming van het inzetcriterium van de arrestatieteams zijn de VAG teams blijven bestaan. Het valt op dat de VAG teams zowel qua uitrusting als werkwijzen steeds meer op een echt arrestatieteam zijn gaan lijken. Dit bracht met zich mee dat sommige verdachten, zoals verzoeker, ervan overtuigd waren dat ze door een arrestatieteam waren aangehouden, hetgeen later niet het geval bleek te zijn.

De VAG teams hebben in tegenstelling tot het arrestatieteam geen wettelijke grondslag noch zijn zij onderworpen aan de strenge toestemmingprocedure die voor de inzet van het arrestatieteam geldt. Dat betekent dat de zeer indringende procedures en werkwijzen die zijn ontwikkeld voor en door de arrestatieteams nu steeds meer worden toegepast door teams met een minder goede personeelsselectie, training en toestemmingsprocedure. Juist vanwege de indringendheid van het optreden voor de verdachte en diens omgeving,

was de wettelijk geregelde toestemmingprocedure bedoeld om terughoudend om te gaan met de inzet van geweldspecialisten omdat hun werkwijze een grote psychische impact kan hebben op de verdachte en derden. De Nationale ombudsman uit zijn zorg over deze ontwikkeling en hoopt dat de wetgever voor de VAG teams, indien hij het bestaan ervan in de huidige situatie wenselijk en noodzakelijk acht, een wettelijk kader construeert om verdere wildgroei te voorkomen.

De problematiek van mogelijke vervaging van grenzen tussen arrestatieteams en VAG teams is onderkend door de Inspectie Veiligheid en Justitie. Deze heeft een onderzoek verricht naar Risicovolle aanhoudingen, hetgeen heeft geresulteerd in een rapport van 14 september 2012. De Inspectie concludeert in dat rapport dat de grens tussen de inzet voor optreden van het AT en dat van het VAG niet is vervaagd en dat er in de politiepraktijk weinig mis gaat op dit gebied. Wel constateert de Inspectie dat de politie er niet in slaagt om voor geplande aanhoudingen met een voorzienbaar verhoogd veiligheidsrisico (maar die niet voldoen aan de criteria voor AT-inzet) op een uniforme wijze te borgen dat het meest geschikte team wordt ingezet. Concreet betekent dat, aldus de Inspectie, dat er voor iedere geplande risicovolle aanhouding overleg moet plaatsvinden tussen het arrestatieteam en het VAG. Verder doet de inspectie de aanbeveling om eenduidige kaders te scheppen rondom toerusting in de ruimste zin van het woord (opleiding, uitrusting, training, etc). Daarbij kan de afweging worden gemaakt of ook VAG teams met een blinddoek dienen te worden uitgerust.

De twee bovengenoemde aanbevelingen van de inspectie kan ik van harte ondersteunen.

Zeer onlangs in zijn brief van 12 juni 2012 heeft de minister van Veiligheid en Justitie aan de Tweede Kamer medegedeeld dat de aanbevelingen van de Inspectie door de Nationale Politie worden overgenomen. Ik heb daar met instemming van kennisgenomen.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Achtergrond

Besluit beheer regionale politiekorpsen

Artikel 8, eerste lid, onder a

"Het regionale politiekorps beschikt, zelfstandig of samen met een of meer andere regionale politiekorpsen, over een eenheid die uitsluitend tot taak heeft, indien redelijkerwijs mag worden aangenomen dat levensbedreigende omstandigheden tegen de

politie of anderen dreigen, de volgende werkzaamheden uit te voeren:

a. het verrichten van planmatige aanhoudingen,"

2.1 Circulaire Aanhoudings- en ondersteuningseenheden

4. Juridische kader voor de inzet

"In artikel 8, eerste lid, van het Besluit beheer regionale politiekorpsen (hierna: Bbrp) is aangegeven dat een AOE uitsluitend tot taak heeft op te treden indien redelijkerwijs mag worden aangenomen dat levensbedreigende omstandigheden tegen de politie of anderen dreigen. Hetzelfde artikel bepaalt vervolgens welke werkzaamheden de eenheid ter uitvoering van zijn taak mag uitvoeren. Dat betreft het verrichten van planmatige aanhoudingen, het bewaken en beveiligen van politie-infiltranten, het assisteren bij het bewaken en beveiligen van het transport van getuigen, verdachten of gedetineerden, het assisteren bij het bewaken en beveiligen van objecten en andere werkzaamheden waarvoor toestemming is verkregen van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Minister van Veiligheid en Justitie. Voor de uitoefening van deze werkzaamheden is een AOE geoefend in het gebruik van bijzondere technieken en tactieken en kan deze worden uitgerust met bijzondere bewapening.

Gelet op de situaties waarin wordt opgetreden en de wijze waarop een AOE opereert, zal veelal sprake zijn van een ernstige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer. De inzet kan dan ook worden beschouwd als het toepassen van een zwaar geweldmiddel, waarvoor toestemming van het bevoegd gezag nodig is conform artikel 6, eerste lid, van de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar (hierna: de Ambtsinstructie)."

5. Bevoegd gezag

"De officier van justitie zal ingevolge artikel 13 van de Politiewet 1993 toestemming moeten geven als het gaat om werkzaamheden die overwegend op het vlak van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde liggen. Hierbij kan worden gedacht aan de volgende - in artikel 8, eerste lid, onder a, b en c, van het Bbrp genoemde - werkzaamheden: het verrichten van planmatige aanhoudingen, het bewaken en beveiligen van politie-infiltranten en het assisteren bij het bewaken en beveiligen van het transport van getuigen, verdachten of gedetineerden. De burgemeester zal ingevolge artikel 12 van de Politiewet 1993 toestemming moeten geven als het gaat om

werkzaamheden die overwegend op het vlak van de handhaving van de openbare orde liggen. Daarvan kan sprake zijn bij het assisteren bij het bewaken en beveiligen van objecten (artikel 8, eerste lid, onder d, van het Bbrp). Als er sprake is van inzet van een AOE ten behoeve van het bewaken en beveiligen van objecten bij een concrete en ernstige dreiging, zal de AOE daarentegen in beginsel onder het gezag van het Openbaar Ministerie worden ingezet, gelet op de taak van het Openbaar Ministerie om in concrete gevallen ernstige strafbare feiten te voorkomen en te beëindigen."

3. Grondwet

3.1 Artikel 11

"Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam."

3.2 Artikel 15

"1. Buiten de gevallen bij of krachtens de wet bepaald mag niemand zijn vrijheid worden ontnomen."

2. Hij aan wie anders dan op rechterlijk bevel zijn vrijheid is ontnomen, kan aan de rechter zijn invrijheidstelling verzoeken. Hij wordt in dat geval door de rechter gehoord binnen een bij de wet te bepalen termijn. De rechter gelast de onmiddellijke invrijheidstelling, indien hij de vrijheidsontneming onrechtmatig oordeelt.

3. De berechting van hem aan wie met het oog daarop zijn vrijheid is ontnomen, vindt binnen een redelijke termijn plaats.

4. Hij aan wie rechtmatig zijn vrijheid is ontnomen, kan worden beperkt in de uitoefening van grondrechten voor zover deze zich niet met de vrijheidsontneming verdraagt."

4. Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en fundamentele vrijheden

Artikel 8

"1. Everyone has the right to respect for his private and family life, his home and his correspondence. 2. There shall be no interference by a public authority with the exercise of this right except such as is in accordance with the law and is necessary in a democratic society in the interests of national security, public safety or the economic well-being of the country, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals, or for the protection of the rights and freedoms of others."